

Tìmòtewù

tò Pòlò andí oyo rí kisé nǐ bhàruwà

Yàrí bhàruwà ò ì nòtù ádròdrǒ dhu tí dhu

Yàrí ní oyo rí kisé nǐ Pòlò andí Tìmòtewù tò bhàruwà. Kándí ka imbi ò ndì ndí'ì Rómà tó kíḡò ò rórò (1.16-17), íkyèrǒ kàbhà oye-dhò ùbhà ndì rórò. Kǔnì dhu ní inzà òtrò idho ǒ p̄bìrì ǒ ádròdrǒ ale ràrǐ ndàbhǔ àbhǔ kohò ndì Krístò ndì ndá'ù dhu-okú dò rò (4.6-7). Obhó tí, kóró kà t'òdhína náatsè, 'ùbhà ka atdíró. Pbéù Lukà, ádrùngbǎ mùngangà kèlě atdíró ní ndì inzà ka nùbhà. Ní Pòlò ala dhu yà adzi ǒ ndì ndónzina idho riku wà, ní ndì nùbhà dhu ràrǐ ndì ndóvè dhu kèlě. Ndì dhu-okú dò rò ní ndì kǎzè ndàndí bhàruwà tdítǒ Tìmòtewù tò kà-afí ndì ndopé tí nǐ, idhùnà nyú tí kǎzè ka nídhunǐ. Yàrí bhàruwà-dzidǒ, Pòlò adù nzà ngàtsi dhu àndi tdítǒ.

Ndì bhàruwà ǒ, Pòlò azè atdíǒ dhu ní'ì Tìmòtewù rākǎ ndìrà tina ò, kà rākǎ ndidè pòtsó p̄bìndà a'uta ǒ, yà ndì nyú ndì ndidè dhu bhěyi. Kǎvò dhu átò kà rākǎ ndàmbe àrà dǒ angyi tí Yèsù bhà Ídzi Màkǔrù t'únòta nà, ìmbǎ kavu róná. Ndirò kǎti kà rākǎ ndàndà nga mběyi yà ìnzǐ rí ndàkǒ Ídzi Màkǔrù nà dhu nà. Pòlò isé átò dhu ní ndàti ndì rúgye ìla, ndìrò ì ràrǐ 'òtù Ádrùngbǎle Yèsù nà inzà òtrò idho ǒ. Ní, Yèsù ná'ù ale rākǎ ndònzì dhu ndì bhěyi.

Bhàruwà-nyèti ka kóhù tí dhu

- **Bhàruwà-dòkpa** (1.1-2).
- **Pòlò rí Tìmòtewù** àvì ìnzǐ nyìna rìwù Ídzi Màkǔrù t'únòta-okú dò rò dhu (1.3-18).
- **Pòlò rí Tìmòtewù** àvì ràdì Yèsù Krístò bhà mùnowì kèlě tí dhu (2.1-13).

- Pòlò rǎ Tìmòtewù àvǐ rǐ'ì Kàgàwà bhà obhóná ɔtɛ ùnɔ rí otùna ǒ ìndrǔ tò ale tí dhu (2.14-26).
- Pòlò rǎ Tìmòtewù àvǐ ròdò ndì mběyi yà adzi ǒ dhu-tsù rǐ ndìndù ndínǐ ndodí tí ndì òná idho ǒ atdídhena ále í'iya nà nzéɛ mǔtsɔ rǒ rǒ dhu (3.1-9).
- Pòlò rǎ Tìmòtewù àvǐ rǔngɔ pǐndà ófò-owù dhu ndirò ràpǎ afína fǐndà ndì ndúdhe ìlǐlǎ Andítá màná rǒ dhu (3.10-4.8).
- Pòlò rǎ àkǎkǎ Tìmòtewù rǒnzì dhu rǐku dòná rò dhu òvɔ kà tò dhu (4.9-18).
- Pòlò rǎ ìndrǔ òvǐ bhàruwà rǐku dòná rò ovíta nǐ dhu (4.19-22).

Pòlò rǎ Tìmòtewù nóvǐ dhu

¹ Ima Pòlò, ima ní Yèsù Krístò bhà uvitatále, Kàgàwà óvò ima ndì kasu tò nídhunǐ. Kívi ima ndínǐ ma mɔvɔ tí Yèsù Krístò ka kǎ'ù rò ka kábàna ípìrɔngá tó làkǎ ìndrǔ tò.

² Tìmòtewù, ma mí yàrí bhàruwà àndì ìndù. Inyi ní idhùdu a'uta-otù ǒ, atdíǒ ma mózè ale. Àlě t'Ábanà Kàgàwà mà, àlě tó Ádrùngbǎle Yèsù Krístò màná nǎkǎ 'itè fíyó ídzìngá ìndù, 'àbà izu dùnú, 'àdù nyabhù nyadi màrùngà ǒ.

Pòlò rǎ Tìmòtewù-afí àbhǔ ròtsì ɔbì Kàgàwà bhà kasu tò dhu

(Kas 16.1-3; Èfɛ 1.3-7; 2Tè 2.13-15; 2Tì 2.1-12)

³ Ma màbhù ɔtsò Kàgàwà tò okúnù dò rò. Ma marí kà-kàsù ònzì ìlǐlǎ afidu nà, abhúdu náanzì ka dhu bhěyi. Bìlǐnganà, adyìbhengá màtí ndirò kúbhingá màtí ma mí mìtsò rò, ma marí nzǐ àdì ìnzá ma màtì ɔvònu rórò. ⁴ Àlě kí àlě ùbhǎ rò nyí nyadzì tí dhu ma màrè rò, atdyúdu rǐ'ì atdíǒ, àlě rǎla àlě-ngbò tdítǒ, ndínǐ

idhèdu ika tí ndì atdíđ. ⁵ Ma mìrè kóró afínú nyú nà nyi nyá'ù Ádrùngbǎle Kàgàwà tí dhu. Ndi a'uta ní yà angyinǎ rò íyànú-tsánà Lòyisì mà, íyànú Èwùníkè mà nà ní'í nà a'uta-tidò. Ní, ma mà'ù dhu nyi nyú mà, nyi rǎr'í inè ndi a'uta nà átò.

Ídzi Mákùrù-okú dò rò ka kí àpbè àbà dhu

⁶ Wò dhu-okú dò rò ní ndi, ma mònzi nyi nyigbè nyunutsi ar'í Kàgàwà bhà pèrè-ngbò. Ndi pèrè nyi nyabà yà ɔtsúdu ma muli dùnú nínganí. Nyi nyàkǎ nyigbè kà-ngbò dhu ní, ⁷ Kàgàwà íbhò àlě tò ìlǐlǎ-Alafí ní nǔ ìndrù àbhǔ rí rǒnzì ɔɔ Alafí. Pbéù kíbhò ní ádrùngbǎnga tó ɔbi tó, àzè tó, ndirò ìnga nǒfò dhu bhéyi àlě kóko ní Alafí.

⁸ Nírò, nyi nyàkǎ nzá nyìnú rìwù àlě tó Ádrùngbǎle Yèsù dǒ nyi nyí dhu àwě ìndrù tò rò, ndirò nyìnú àkǎ nzá ndìwù okúdu dò rò, yà kókú dò rò ka kósò ma rò. Pbéù, nyi nyàkǎ nyabà àpbè Yèsù Krístò bhà Ídzi Mákùrù-okú dò rò, àdhàdhì ma mí kàbà dhu bhéyi. Nyi nyí i àpbè-dzi òndù Kàgàwà rǎbhǔna ìndù ádrùngbǎnga tó ɔbi ní. ⁹ Ka ní ndi àlě nígǔ, ndàdù àlě ùnzì ndínì àlě koko tí pbìndà ìlǐlǎ aɛ tí. Kǒnzì ndi dhu, ìnzì ní ídzi dhu àlě kǒnzì dhu-okú dò rò. Pbéù kǒnzì ka angyangyi ndi ndudhé ka, ndirò yà ìnzá ndi ndàpè yà adzi ònzì rórò ndi ndazè ndìtè pbìndà ídzìnga àlě tò Yèsù Krístò-otù ǒ dhu-okú dò rò. ¹⁰ Ndi ídzìnga Kàgàwà nítè wà àlě tò kòmbí, yà àlě tó ògùba Yèsù Krístò níra àhú yà adzi ǒ rò. Kítò ɔvè-ɔbì, ndàdù dhòdhódhóngà tó ípìrǒnga tó otu nítè ìndrù tò, Ídzi Mákùrù-otù ǒ.

¹¹ Ní, Kàgàwà ìlì ìma ndi Ídzi Mákùrù t'únɔtatále tí, uvitatále tí, ndirò màlimò tí. ¹² Ndi dhu-okú dò rò ní ndi ma mí kǎkǎrí àpbè nábà. Pbéù nyìdu rǐ nǔ ìwù ndi dhu-okú dò rò, iwà ma màni ma mà'ù aɛ nídhunì.

Ndirò, ma mà'ù wà dhu kà ràr'í'ì inè obi nà ndòdò yà fudú ndì ndíbhò Ídzi Màkürù tó kasu, ràrà àhu yà adzi ǒ ale-ànyà ndì nditdìya òná idho ò.

¹³ Nyi nyàkã nyalũ yà indù ma múdhe obhónánga tó ɔte, ndíní'ì tì ídzi ófò tì indù. Nyi nyàkã nyòdò ndi ɔte, yà Yèsù Krístò-nyutsi àlě kí'ì nà a'uta nà, ndirò àzè nà. ¹⁴ Nyi nyàkã nyòdò yà indù ka kúdhe ídzi dhu, yà àlě-afí ò rí'ì Ìlílá-Alafí bhà obi nĩ.

¹⁵ Nyi nyùnì wà dhu, Àziyà tó pbìrì ǒ Yèsù ná'ù ale rúbhà wà ma kóró. I ale nzínzi ǒ ale ní Fìgelò mà Hèrmògenè mànà. ¹⁶ Ádrùngbàle Yèsù àkã nditè pbìndà ídzinga ònèsfòrò bhà idzá-bhà tò, kàrà ndi afídu òpè rǒ, ndirò kà-nyì arà nzí iwu rǒ imbi ò ndì ndí malá rò nídhuní. ¹⁷ Pbétù, Rómà tó kígò ò ndì ndìrà àhu rò, kómè ima atdyúna nyú nà, ndàdù ma nála. ¹⁸ Ní, Ádrùngbàle Yèsù àkã ndàbhù àbadhi ràbà Kàgàwà bhà ídzinga, yà adzi ǒ ale-ànyà itdì ndì ndí òná idho ǒ. Ndirò ìnyi Tìmòtewũ, nyi nyùnì ǐfesò tó kígò ǒ kǒnzi idù kóró dhu mbèyi nyú.

2

*Yèsù Krístò bhà ídzi múnòwì bhà ófò
(Màt 10.32-33; 1Kò 9.24-25)*

¹ Nírò ìnyi, idhùdu Tìmòtewũ, nyi nyàkã nyí'ì obi nà afínu ò, yà Yèsù Krístò mànà nyí nyúngbò nyí rò Kàgàwà arítèna indù ídzinga-otù ǒ. ² Ndirò, nyi nyírì wà ibí ngàm̀bì-ònzí rò ma múdhe dhu. Ní nyi nyàkã nyudhe ka átò kóró yà nyi nyà'ù kífũ rí dhu tì, 'àdù inè 'údhe ka átò ngũkpà ale tò dhu tì ale tò.

³ Yèsù Krístò bhà ídzi múnòwì bhèyi, nyi nyàkã nyondù àpbè-dzi átò, yà ma mí kòndù dhu bhèyi. ⁴ Múnòwì-kàsũ ònzi rí ale nákã nzá ndàbhù yà ìnzí rí múnòwì-kàsũ ònzi

ale tó dhu ràtdù afína, ndì ndòzè kàsùna rìka pòndà ádrùngbàle-idhè rò. ⁵ Ndi dhu bhèyi tí, mùlèma tó ikpa ikpa rí ale tó ka kí nǎ àdù dhu lèma kònzì nǎ perè nábhu, inzá kífù ndi ikpa-tidò tó uyátá rò. ⁶ Ndirò, inga òbhì ndi ndí rò àpbè nàbà ale, náká ndi ndàbà ndi inga ǎ 'ò'ò dhu angyi. ⁷ Tìmòtewù, nyi nyàká nyirè nga mbèyi wò indù ma mùnò dhu dǎ, Ádrùngbàle Kàgàwà rǎ nyabhù nyuni i dhu kóró nídhunǎ.

⁸ Nyi nyàká nyirè yà ndi nìngbè ibhu ò rò Yèsù Krístò, Dàwudì-dhú bvù ale, àdhàdhì yà ma marúnona ìndrù tó Kàgàwà bhà Ídzi Màkùrù arónona dhu bhèyi. ⁹ Ndi Ídzi Màkùrù-okú dò rò ní ndi ma mí àpbè àbà, ràrà àhu ka kí mosò nzére dhu ònzì arí ale bhèyi dhu ò. Pbéù, ka kí nǎ àdù Kàgàwà bhà òte nósò. ¹⁰ Wò dhu-okú dò rò ní ndi ma mí kóró dhu-dzi òndù, Kàgàwà óvò fíndà ale-okú dò rò. Ndi dhu bhèyi ní ndi abádhí átò rádù ògù nábà Yèsù Krístò-otù ǎ, 'àdù kàbhà dhòdhóhóngà tó ádrùngbànga tó awáwù nábà. ¹¹ Yàrí ní ndi àkáká ka'ù òte:

Àlě kapé ìì atdíkpá àlě kúve kà mànà dhu tí, ní àlě kokoya átò atdíkpá ípìrǒnga ǎ kà mànà.

¹² Àlě kapé àpbè-dzi òndù atdíkpá kà mànà, ní àlě konyuya idzi átò atdíkpá kà mànà.

Àlě kapé àtina inzá àlě rúni ka, ní kàdùya àtina átò, inzá ndi rúni àlě.

¹³ Ìnzǎ àlě kapé Kàgàwà ùnò àlě tó dhu ònzì, ní àbadhi ní yà ndi ndùnò dhu ìfù arí ale. Obhó tí, àbadhi ní ìnzǎ rádù vurò dhu ònzì ndi ndùnò dhu rǎ rò ale.

Kàgàwà-nyìkpó nòfò dhu ònzì arí kasutále

(1Tì 1.3-7,18-20; Yàk 5.19-20)

¹⁴ Nyi nyàká nyisè kǒkò indù ma mùnò dhu ìndrù tó. Nyi nyàká nyovò dhu abádhí tó Kàgàwà-ònzǎ rò nyati,

abádhí rākă nzá 'ònzì anya ɔɛ-tì t'óngùta dǒ. Obhó tí, ì agòta ò ka kábàna ídzinga rǐ ì ìmbă. Pbéttù, kǎrí ì dhu ní rí rí alɛ tó a'uta àbhǔ rùgolo ndì. ¹⁵ Nyi nyākă nyònzì ɔbi nyitè nyi Kàgàwà-ònzǐ iwà kùdhe, ndàdù à'ùnà àkăkă dhu tí alɛ tí, ndirò ìnzǐ nyìna rǐwù kàbhà kasu-okú dò rò alɛ tí. Nyi nyākă nyitè nyi átò Kàgàwà bhà obhóná ɔɛ ùnɔ rí otùna ǒ ìndrǔ tò alɛ tí. ¹⁶ Nyi nyākă nyindrǐ nyi itse nyú ìmbă tǐya nà, ndirò ìnzǐ rí Kàgàwà-ɔvò ìfǔ agòta rǒ rò. Obhó tí, ì dhu ònzì arí alɛ rǒngò òwu angyi tí ìnzá Kàgàwà ózè dhu t'ónzita ǒ. ¹⁷ Abádhí-òtǔ rǒngò ìndrǔ ìnza, àdhàdhì ìtritrè otú náarí alɛ-ngbò ìnzá dhu bhèyi. I alɛ nzínzì ǒ alɛ ní Hìmènɛyò mà Fìletò nà. ¹⁸ Abádhí ìndrǐ wà ì itse obhónga rǒ rò, 'àmbe àtìna dǒ iwà Kàgàwà rǔngbɛ àlǔ ìbhu ò rò. Ndi dhu bhèyi ní ndi abádhí arí atdídhená alɛ tó a'uta ìnzá. ¹⁹ Pbéttù, Kàgàwà ódì tsùkpòna idza náaríde pótsó pfòna dǒ. Ndirò, yàrí ní ndi kà-rǒ ka kándì ize tí dhu: «Ádrùngbǎlɛ Kàgàwà ùnì wà p̀b̀ndà alɛ tí arí'ì alɛ.» Ndirò ngàtsi andítá ní: «Ádrùngbǎlɛ Kàgàwà-ɔvò ìlè rí alɛ, nákă ndìndà ndi nzérɛnga rǒ rò.»

²⁰ Ádrùngbǎ idza ǒ ka kí nzǐ àdù ɔrò mà, ɔrú odziya nà ngǔkpà sùma-tidò màna nǐ ka kóbhòlò wìtù kèlǔ nótù. Pbéttù, ka kádù òtùnà átò ní, itsu nǐ màtí, ndirò anzì nǐ màtí ka kóbhòlò dhu. Angyìná rò rí'ì tsí nǐ ka karí kasu ònzì ìfuta nà àkă ìdho ǒ, ndirò olùnă rò rí'ì tsí nǐ, ka karí kasu ònzì kóró ngǔkpà ìdho ǒ.

²¹ Nírò, ndi alɛ apé ndù'ò ndìlǎ Kàgàwà-nyìkpó ǒ kóró kǒkò ma mùnò dhu ǒ rò, ní rǎdù ndìlì ìfuta nà àkă ìdho ǒ ka karí kasu ònzì nǐ wìtù bhèyi. Ndi wìtù ní yà idza-àbadhi ópì f̀ndà ndìlì igi, kà dzùnà ònzì rǎdù, ndirò kà rǎdù idyìnà ndònzì kóró ídzì kasu nǐ wìtù.

²² Nyi nyàkǎ nyòkù yà zàdhà-atdyú arí'ì d'òyá nzéŕE dhu-tsù rò, nyadù obhónánga ònzi nyi nyí dhu nónè. Nyi nyàkǎ nyí'ì a'uta nà, àzè nà, nyadù àdi màrùngà ǒ kǎkǎ ìlìlǎ afíya nà arí 'ìtsò Ádrùngbǎle Kàgàwà rǒ ale mànà. ²³ Nyi nyàkǎ nyòdhò ìmbǎ tǐya nà ndirò ìmbǎ ídzi dhu mà arí'ì òyà agòta. Nyi nyùnì wà dhu, kà rarí anya ìbho. ²⁴ Obhó tí, Ádrùngbǎle Kàgàwà bhà ìno rǐ nzí àdù anya ònzi. Pbétù kǎkǎ ndí'ì ìyò arádi kóró ale mànà ale tí, ndirò dhu ùdhe rádù ìndrù tò, ndàdù ìndrù tó dhu-dzi òndù ale tí. ²⁵ Kà rǎdù àrà dhu òvò rǒ ìyònga ǒ ndì ndúnona dhu àgò rí ale tò. Obhó tí, ngǎtsi nǐ Kàgàwà rǎdù abádhí àbhù rùgèrè ì 'ùbhà fíyó nzéŕEnga, ndínì abádhí ùnì tí obhónga. ²⁶ Ndi dhu bhéyi ní ndì abádhí rǐ 'adù fíyó ídzi ìrèta ò, 'adù ùvò yà ì átsi ònà Pfòmvo bhà àdà ò rò. Kǒtsì abádhí ndínì ongó tí ndì ndòzè dhu ònzi.

3

Ìndrù rǎbàna tdù Yèsù ingo rò àpbè
(Tit 1.10-16; 2Pé 2.1-22; Yud 1-3)

¹ Tìmòtewù, nyi nyàkǎ nyùnì dhu, tdù Yèsù ingo yà adzi ǒ rò, ìndrù rǔda òyá idho* rǎrǐ àpbè tó. ² Obhó tí, ndì kàsùmì ǒ, ìndrù rǒngo a'itale tí, ndirò fùrangà nózè ale tí. Abádhí rǒngo ì tírò arí 'ífù ale tí, ndirò 'ìdzǐ arí ale tí. Abádhí rǒngo átò Kàgàwà nǐ arí dhu ùno ale tí, ndirò ìnzǐ arí ì nódhì ale-tsù dhu ìrì ale tí. Abádhí rǒngo ìnzǐ arí òtsò àbhù ale tí, ndirò ìnzǐ arí Kàgàwà ìfù ale tí. ³ Abádhí rǒngo ìmbǎ arí'ì àzè nà atdí ale nà màtí ale tí, ndirò ìnzǐ arí dhu ùba ìndrù tò ale tí. Abádhí rǒngo

* 3:1 3.1 Tdù Yèsù ingo yà adzi ǒ rò, ìndrù rǔda òyá idho tí Pòlò rǎtina ní yà Yèsù írà wemberè tí yà adzi ǒ dhu-dzidǒ rò ndì nópè idho, rǎrà àhù kà rǐngo òná idho ò.

ìndrũ ùdhu arí, ndirò ìmbã itsína arí nzéɛ dhu ònzi ale tí. Abádhí rǒngo òrǒrù ale, ndirò ídzi dhu nóndrò ale tí. ⁴ Abádhí rǒngo ɔdhíya ìpfǒ arí 'abhũ òmvũ tò ale tí, ndirò ìnzá 'irè nga rórò arí dhu ònzi ale tí. Abádhí rǒngo 'idzĩ arí ale tí, ndirò yà adzi ǒ arí ìndrũ-ìdhè ìkã nzéɛ dhu-tidò nózè Kàgàwà òzè 'àmbènà rò ale tí. ⁵ Abádhí rĩ 'ùlĩ Kàgàwà ózè dhu ònzi arí ale bhěyi, pbétù ìnzĩ 'adù Kàgàwà ózè dhu tó ádrùngbãnga tó ɔbi ná'ù. Ní nyi nyàkã nyindà nyi ì ale rǒ rò.

⁶ Obhó tí, abádhí nínzi ǒ atdídhena ale rǒwu ùtsũ rǒ ìndrũ-ìdzà ò, 'adù ìvíví fíyó ìrèta nà vèbhále nótisĩ fíyó àdà ò. † vèbhále ní kãkã atdíđ fíyó nzéɛnga-ɔbi ósè, ndirò yà adzi dǒ kóró dhu-tidò-atdyú òho arí. ⁷ Abádhí òzè kudhe dhu fíyò bilínganà, pbétù ìnzĩ 'adù òwu ùvò obhónga núnĩ ì 'í akεkpá màtí dhu ò. ⁸ Kǒkò ìndrũ-dzà ò rǒwu ùtsũ rǒ màlímó rǒwu 'àgò rǒ obhónga nà àdhàdhì Yǎnì mà Yàmburè mànà náagò ì Músà nà dhu bhěyi. Abádhí ní iwà fíyó ìrèta ìnza ì, ndirò iwà fíyó a'uta óngò ìvíví ale. ⁹ Pbétù abádhí rĩ nzĩ òndri angyi tdítđ, kóró ale rĩ abádhí rǒnzina àrĩ núnĩ, àdhàdhì ka kunì Yǎnì mà Yàmburè† mànà rǒnzina àrĩ dhu bhěyi nídhunĩ.

Pòlò rĩ Tìmòtewù àvĩ ràpbã afína fíndà ka kúdhe dhu rǒ dhu

¹⁰ Pbétù ìnyi Tìmòtewù, nyi nyírì wà ìndrũ tò ma múdhèna dhu, ndirò nyi nyála wà ma mí'ì nà mùtsò. Nyi nyúnì wà ma múdhe ndínĩ ma mɔnzi tí dhu, nyadù pbàkà a'uta àla. Nyi nyála wà ma mónđu dhu-dzi tí dhu,

† 3:9 3.9 Yǎnì mà, Yàmburè mànà ní Mísri tó pbìrì ǒ ì'ì màzì tó óyǒ ale-ɔvò. Abádhí anzì títò tó wíwí Músà mà, Fàrawù mànà ònzĩ. Ndi Fàrawù ní'ì Mísri tó pbìrì ǒ ádrùngbã kamà (Uvt 7.11-22; 8.7-19).

ma mí'ì àzè nà tí dhu, ndirò ma mápbă afídu pbàkà kasu t'ónzita rǒ tí dhu. ¹¹ Nyi nyúni wà rùdú ka kávu tí, ndirò ma mábà àpbè tí Àtiyòkiyà mà, Ìkòniyò mà, Lístrà mà nà tó kigò ǒ dhu. Ma mábà ì àpbè, pbétù Ádrùngbàle Yèsù ràdù migu òyá rò kóró. ¹² Obhó tí, yà Kàgàwà ózè dhu bhèyi ì nózè 'òkò Yèsù Krístò nà ì úngbò ì dhu-otù ǒ kóró alɛ-rǒ ka kávu àvù. ¹³ Pbétù, nzéɛ dhu ònzi arí alɛ mà, ìndrù ùtră arí alɛ mà nà ròko 'àmbe òwu dǒ angyi tí ì nzéɛ dhu t'ónzita ǒ. Abádhí rǐ ìndrù ùtră, ìndrù ràdù 'ùtra átò.

¹⁴ Pbétù inyi, nyi nyàkă nyapbă nyi yà indù ka kúdhe, ndirò yà nyi nyá'ù obhó dhu tí dhu rǒ. Obhó tí, nyi nyúni wà ì dhu núdhe indù alɛ. ¹⁵ Ndirò, ròpè ndi indù ngbángba ò rò, nyi nyúni wà Kàgàwà bhà ìlǐlǎ Andítá. Ì Andítá rǐ nyabhǔ nyuni dhu-ǒnga t'òvòta, ndíní nyadù tí ògù Yèsù Krístò nyi nyá'ù dhu-otù ǒ. ¹⁶ Kàgàwà unda ndi kóró pbìndà Andítá nandí alɛ. Ndirò, ndi Andítá tó idzìnga ní: ndùdhe obhó dhu ìndrù tò, ndàdù ìndrù bhà afátá nítè ndi alɛ tò. Kà rǐ nzéɛ dhu òsò ìndrù tò, ndàdù Kàgàwà ózè dhu bhèyi ka kóko dhu ùdhe ìndrù tò átò. ¹⁷ Ndi dhu bhèyi ní ndi, Kàgàwà rǐ pbìndà dhu tí rǐ'ì alɛ ònzi, rǐ'ì dòtsí ndi nóbhòlò kóró idzi kasu t'ónzita tò alɛ tí.

4

Kàgàwà bhà ɔɛ t'únɔta dǒ uyátá

¹ Ma mí dhu ùyă indù Kàgàwà-ònzǐ rò, ndirò Yèsù Krístò-ònzǐ rò. Ndi Yèsù Krístò ní ndi ìpirǒ rò rǐ 'òtù alɛ mà, ùvǔvè alɛ mà nà ànyă nitdɔya, yà adzi ǒ ndi ndírà, ndàdù pbìndà Ádrùngbànga tó idzi ìdì rò. ² Ma múyăna dhu ní: Nyi ràkă nyongò Kàgàwà bhà ɔɛ ùnò ìndrù tò. Nyi nyàkă nyongò kùnò bìlìnganà, àkăkă

kàsùmì ǒ, ndírò ìnzá àkǎ kàsùmì ǒ mǎtí. Ìndrù tò nyi nyí dhu ùdhě rò, nyi nyàkǎ nyongò ìndrù bhà afátá nítè ndì ale tò, nyadù òrù nzére dhu ònznì ale dǒ. Nyi nyàkǎ nyongò dhu òvò ìndrù tò ròznì ídzi dhu. Ndírò, nyi nyàkǎ nyongò ì dhu ònznì ìndrù tó dhu-dzi òndù nyi nyí rórò. ³ Obhó tí, kàsùmì í'iyá ìnè yà ìndrù rǐ 'ùvǒ ìnzǐ 'ìrì fǐyò ka kúdhěna obhónánga tó ɔte òná. Pbétù abádhí owuya ì 'í atdyúna òho dhu ònzi rǒ, 'àdù bǐya nǒfò dhu ùdhě rí fǐyò mǎlímó-tsù nándu. ⁴ Abádhí owuya 'ùvo rǒ ìnzǐ ìrì obhónga tó ɔte, 'àdù 'òzè 'ìrì tìtò tó imbe kèlě. ⁵ Pbétù ìnyì, nyi nyàkǎ nyotò afínù kóró dhu ǒ, nyadù àpbè-dzi nóndù. Nyi nyàkǎ nyunò Yèsù Krístò bhà Ídzi Mákùrù, nyadù funú Kàgàwà ábhu ngùkpà kasu ònznì mbèyi kóró.

Pòlò rǐ ndì ndóvè dhu nóvo dhu

⁶ Ìma nàndà dhu nǐ, ma mà'ù wà mabhù pbàkà ípirǒnga Kàgàwà tò kà-nyìkpó nǒfò pèrè tí. Ndírò, ma mǒvè òná kàsùmì níndù wà ndì. ⁷ Ma mùgyè ídzi ìla. Ma mùtsà wà pbàkà ɔngù. Ma módò pbàkà a'uta. ⁸ Ròpè ndì kòmbí, ka kǐlì wà mùlèmə tó mùkàkú idù. Ndì mùkàkú ní obhónánga ònzi arí ale tó, yà obhónánga dǒ arí ìndrù-ànyǎ ìtdì Ádrùngbǎle níibhoya idù, yà adzi ǒ ale-ànyǎ ìtdì ndì ndí nínганí. Ndírò, kǐbhoya nzǐ ka idù tí, pbétù kùbhòya ka átò kóró ale tò. † ale ní kǎkà kà rǐngo dhu nózè 'àla ale.

Pòlò òzè Tìmòtewù rìrà tina ò dhu

⁹ Tìmòtewù, ònzi ɔbì nyìrà tsàkàtsàkà tidu ò. ¹⁰ Obhó tí, Děmà núbhà wà ìma atdírdò, yà kòmbí arí adzi ǒ dhu ndì ndózè dhu-okú dò rò. Ní, kàrà wà Tèsàlònikà tó kígò ò. Ndírò, Krěskè àrà wà Gálàtiyà tó pbìrì ò, Tìtò ràdù àrà Dàlmàtiyà tó pbìrì ò. ¹¹ Ní, Lukà rǐ'ì atdírdò tí

tidú. Nírò, ídyì Mǎrkò nyíwù mànà àzú, kà rǐ dzù̀nàdu ònzi ònzi abho Kàgàwà bhà kasu ǒ nídhunǐ. ¹² Ma móvì Dòkíkò ràrà Èfesò tó kígò ò. ¹³ Ní, àzú nyì nyírà rò, ìdyì nyídyì yà Kárpò bhà ma múbhà Tròwà tó kígò ò rùdú orú mùdzarù nyírà nà. Ìrà nyírà pbàkà bhùkù nà átò, ròsè dòtsí ní yà ìzǎ-ndì nǐ ka kóbhòlò, kadù ùkpòrònà bhùkù.

¹⁴ Àlisanderù, kyèkyè-àba, nónzì nzéɛ dhu abho nyú rùdú. Ní Ádrùngbǎɛ Yèsù rǐ ndì àbadhi ùbhò rùdú kǒnzì dhu-bvù rǒ. ¹⁵ Nyì nyàkǎ nyòdò nyì kà rǒrò átò, kǎgò àlè kúdhe dhu ɔbì nyú nà nídhunǐ.

¹⁶ Wemberè tí ma mǎrà anya ùnò nínganí, atdí aɛ mà nídè nzá dzidu dǒ. Pbétù, kóró aɛ úbhà ma. Ní, Kàgàwà àkǎ nzá ndòzù ndì dhu afátá tí abádhí dǒ. ¹⁷ Pbétù, Ádrùngbǎɛ Yèsù ónzì ndì dzù̀nàdu ndìbhò ɔbì idù, ndínǐ ma munò tí pbìndà Ídzì Mǎkǔrù marà ùtsànà, kóró ìnzǐ ní Pbàyàhúdì mà ràdù ìrìnà. Ndirò, kípfo ìma àrì-li'ò rò. ¹⁸ Ádrùngbǎɛ Yèsù rǐ mipfò kóró nzéɛ dhu ǒ rò, ndàdù mìgu ndàbhù ma motsù pbìndà Ádrùngbǎnga tó idzi ò ɔrù-akpà ò. Kàkǎ ilèta nà dhòdhódhóngà nà! Àmìnà.

Bhàru wà rǐku dóná rò ovita

¹⁹ Òvì nyóvì Pèrèsílà mà Àkilà nà, ndirò ònèsfòrò bhà idzá-bhà mànà. ²⁰ Rǎstò òdì wà Kòritò tó kígò ò. Ndirò, ma múbhà Tròfímò Miletò tó kígò ò, andì nà kà rǐrǐ dhu-okú dò rò. ²¹ Nyì nyàkǎ nyònzì ɔbì, nyírà àhù àzú angyìnǎ rò ádrùngbǎ gírì tó kàsùmì tò.

Èyùbulò mà, Pudè mà, Linò mà, Klòdiyà mà, Yèsù ná'ù àlè t'ádóna mànà kóró, nóvì nyì atdí dǒ.

²² Ádrùngbǎɛ àkǎ ndìrǐ nyì nà! Kàkǎ nditè pbìndà ídzìnga fùkù!

Ungbòta-ጋwá Tá Bhǔkù

Ndrǔna: Ungbòta-ጋwá Tá Bhǔkù New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndrǔna (Ngiti)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Nov 2021

abb6c630-aaf1-5647-8172-605215e8fe12